

Regulējošs pakalpojums

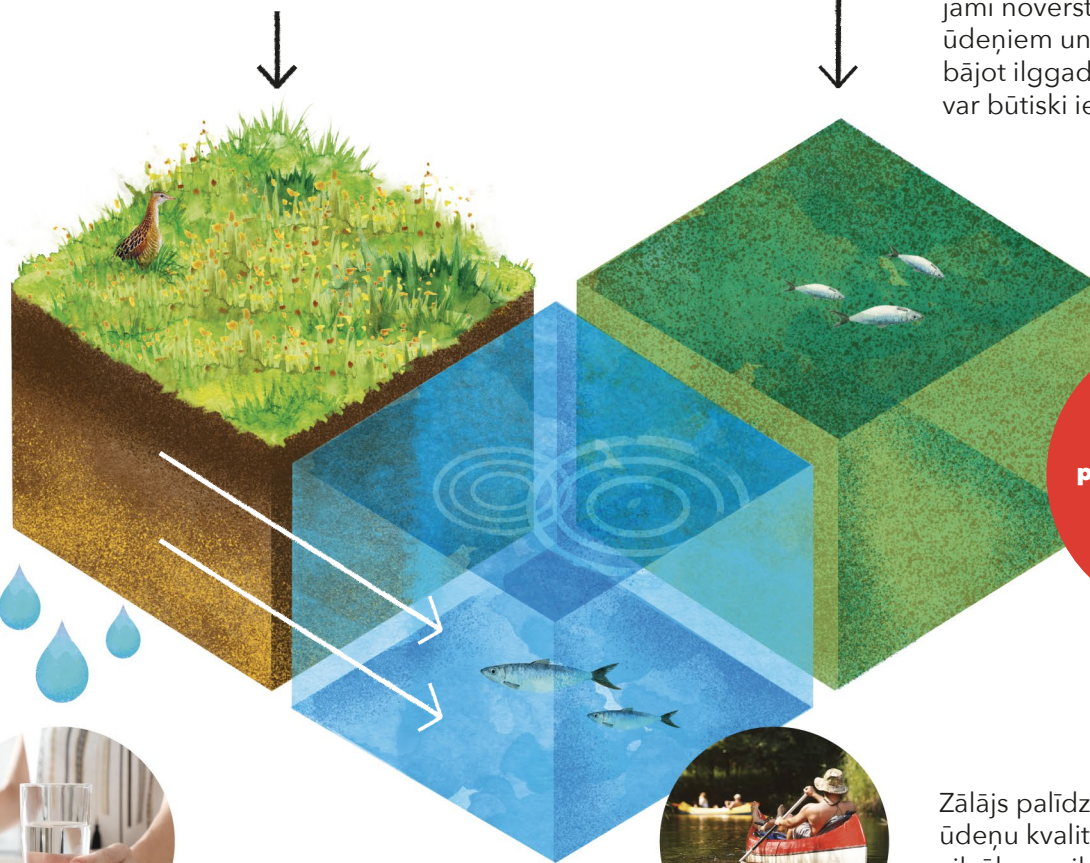
Ūdens kvalitātes uzlabošana

Lauksaimniecībā izmantotie mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļi nonāk vidē. Daļu no tiem uzņem kultūraugi, bet daļa nonāk apkārtējos ūdeņos. Tas veicina upju un ezeru aizaugšanu un piesārņo gruntsūdeņus.

Ņemot vērā agroķīmikāliju izmantošanas apjomus, ūdens piesārņojumu ir teju neiespējami novērst pilnībā, bet, starp ūdeņiem un tīrumiem saglabājot ilggadīgos zālājus, to var būtiski ierobežot.

Dabiskos zālājus raksturo izteikta velēna. Tā darbojas kā dabiska ūdens attīrīšanas iekārta, kas palēnina ūdens caurplūdes intensitāti un to mehāniski filtrē – augi uzsūc barības vielas no ūdens, bet mikroorganismi tās sadala. Tā virszemes ūdeņi kļūst tīrāki.

Piesārņojuma ietekmē ūdeņi pastiprināti aizaug, palielinās ūdeņu toksicitāte

Daļa no zālāja attīrītā ūdens papildina pazemes ūdeņu krājumus, nodrošinot cilvēku ar kvalitatīviem dzeramā ūdens resursiem.

Zālājs palīdz uzturēt labu dabas ūdeņu kvalitāti un nodrošināt cilvēkam pilnvērtīgas atpūtas iespējas pie ūdeņiem.

Čehu zinātnieki aprēķinājuši, ka vietās, kur starp lauksaimniecības un transporta radītajām noplūdēm un ūdenstecēm atrodas ilggadīgi zālāji, ir mazākas ūdeņu attīrīšanas izmaksas. Katrs šāda zālāja hektārs palīdz ietaupīt vismaz 162 EUR gadā. Ainavā, kur ir vismaz 100 ha ilggadīgo zālāju, ietaupījums gadā ir 16 200 EUR.

Ko var darīt ūdeņu attīrīšanai?

Nepārganīt!

Ganībās ieteicams ievērot mērenu noganīšanas slodzi, lai neizjauktu veģetācijas struktūru un neveidotos atklāti augsnes laukumi.

Atkarībā no biotopa veida vienai liellopu vienībai (piem., 1 govs, bullis vai zirgs; 6 aitas vai kazas) nepieciešami 1-5 ha dabisku ganību.

Saglabāt un atjaunot palieņu zālājus

Dabiskie zālāji palīdz novērst slāpekļa nokļūšanu gruntsūdeņos un to piesārņošanu. Īpaši liela loma labas ūdens kvalitātes uzturēšanā ir palieņu zālājiem.

Bioķīmiskajos slāpekļa savienojumu sadalīšanas procesos palieņu zālāji diennaktī atmosfērā atgriež 0,5-2,4 kg slāpekļa/ha; savukārt biomasā sezonas laikā tiek uzkrāti 160-300 kg slāpekļa/ha.

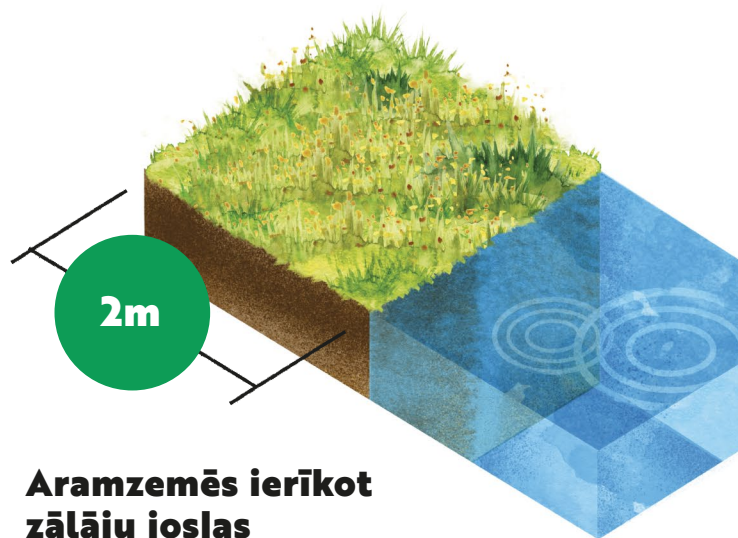

Neuzart ilggadīgos zālājus

Nepārveidot tos par tīrumiem vai aramzemē sētiem zālājiem. Pēc iespējas mazāk mehāniski apstrādāt augsni.

Zālāju uzarot, pirmajā gadā no katra uzartā zālāja hektāra tiek izskaloti 100-300 kg slāpekļa.

Aramzemēs ierīkot zālāju joslas

Vismaz 2 m platas zālāju buferjoslas, īpaši gar ūdenstecēm un grāvjiem, samazina barības vielu noteci ūdeņos.

10 m plata zālāju buferjosla uz pusi samazina barības vielu noplūdes.